
У журналі вміщено статті з питань давньої історії та археології від первіснообщинної доби до середньовіччя, публікації нових знахідок і результатів досліджень на території України, дискусійні, біографічні матеріали, рецензії, хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по вопросам истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых находок и результатов исследований на территории Украины, дискуссионные, биографические материалы, рецензии, хроника.

Для археологов, историков, краеведов, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

П. П. ТОЛОЧКО (головний редактор), В. Д. БАРАН, В. Ф. ГЕНІНГ, М. І. ГЛАДКИХ, В. М. ЗУБАР (відповідальний секретар), В. І. КАДЕЄВ, С. Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного редактора), О. П. МОЦЯ, С. В. СМІРНОВ, В. Н. СТАНКО, Р. В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ, В. М. ЦИГИЛИК, Є. В. ЧЕРНЕНКО, І. Т. ЧЕРНЯКОВ

Адреса редакції
252025 Київ-25, вул. Володимирська, 3
Телефон 228-44-05

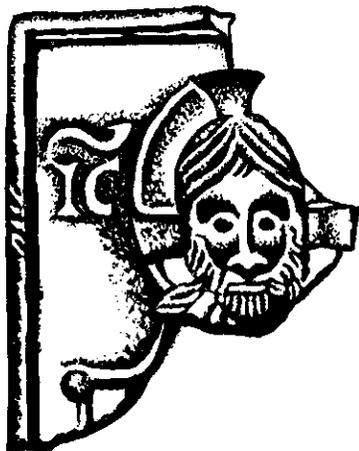
Здано до набору 04.05.90. Підп. до друку 05.09.90. Формат 70×108/16. Папір друк. № 1. Вис. друк. Ум. друк. арк. 14,0. Ум. фарбовідб. 14,5. Обл.-вид. арк. 15,75. Тираж 2480 пр. Зам. 4818. Ціна 1 крб. 20 к.

Київська друкарня № 1,
вул. Краківська, 5.

Друкується за постановою редакційної колегії журналу
Науковий редактор канд. істор. наук Б. М. МОЗОЛЕВСЬКИЙ
Редактор Т. Г. РУДНИЦЬКА
Художній редактор В. П. ЛИТВИНЕНКО
Технічний редактор А. Д. ГОЛІНА
Коректор М. М. КАЦУН

АРХЕОЛОГІЯ

3 1990

АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ
НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
заснований у березні 1989 р.

видається
щоквартально

Київ Наукова думка

ЗМІСТ

Статті

- 4 СМІРНОВ С. В. Невідкладні завдання у вивченні ранньопалеолітичної доби
- 14 НІКОЛОВА А. В. До співвідношення хронології та періодизації
- 25 КРИЖИЦЬКИЙ С. Д., БУЙСЬКИХ А. В. Реконструкція споруд Центрального теменоса в Ольвії
- 37 БЕЛЯЄВА С. О., ПАШКЕВИЧ Г. О. Зернове господарство Середнього Подніпров'я X—XIV ст.

Публікації археологічних матеріалів

- 48 КОТОВА Н. С. Поховальний обряд Маріупольського могильника
- 56 ПУСТОВАЛОВ С. Ж. Багатокамерні поховання та деякі питання соціальної структури катакомбної спільності
- 68 ЗОЛОТАРЬОВ М. І. Про початковий етап будівництва в античному Херсонесі
- 76 КОРЕНЮК Ю. О. Маловідомі матеріали археологічних досліджень монументальних споруд київського дитинця

Пам'ять археології

- 86 ВІНОГРАДОВ Ю. Г., ЯЦЕНКО І. В. Археологічна діяльність Б. М. Гракова на Україні
- 92 ЧЕРНЕНКО Є. В. Про що нагадали фотографії
- 95 БРАЙЧЕВСЬКИЙ М. Ю. В. П. Петров — учений-універсал

Дискусії

- 101** ОТРОЩЕНКО В. В., РАССАМАКІН Ю. Я. Культурна належність окремих поховань «нижньомихайлівського» типу
- 107** ВІДЕЙКО М. Ю. Хронологія археологічних пам'яток мідного віку

Нові відкриття та знахідки

- 112** ЛЯШКО С. М. Крем'яні знаряддя з с. Гончарівка
- 114** МАЛЕЄВ Ю. М., ТОМЕНЧУК Б. П. Гальштатські мечі з Івано-Франківського музею
- 117** ЛЕЙПУНСЬКА Н. О. Новий напис з Ольвії
- 122** СВЕШНІКОВ І. К., БРАЙЧЕВСЬКА О. А. Шкіряне взуття із Звенигорода Галицького

Охорона пам'яток археології

- 130** ТЕЛЕГІН Д. Я., ТОВКАЧЕВСЬКИЙ В. А. До археологічної карти Києва та його околиць за доби неоліту
- 134** ІВАНЧЕНКО Л. І. Давньоруське городище поблизу с. Сахнівка на Росі

Рецензії

- 142** РАНОВ В. О. Колосов Ю. Г. Мустьєрские стоянки района Белогорска (Ответств. редактор Н. Д. Праслов).— Киев: Наукова думка, 1983.— 207 с.— Илл.
- 146** БУНЯТЯН К. П. Коранашвили Г. В. Докапиталистические способы производства.— Тбилиси: Мецниереба, 1988.— 240 с.
- 151** СУХОБОКОВ О. В. ПРИЙМАК В. В. Михеев В. К. Подонье в составе Хазарского каганата.— Харьков: Изд-во ХГУ при издательском объединении «Вища школа», 1985.— 108 с.— 38 илл.

Хроніка

- 154** ГАВРИЛЮК Н. А., ТОЩЕВ Г. М. І Граківські читання — всесоюзна конференція, присвячена пам'яті Б. М. Гракова

Журнал «Археологія» пропонує

Усім організаціям та установам публікацію реклами їх продукції за договірними цінами.

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

СМИРНОВ С. В. Неотложные задачи в изучении раннепалеолитической эпохи	4
НИКОЛОВА А. В. К соотношению хронологии и периодизации	14
КРЫЖИЦКИЙ С. Д., БУЙСКИХ А. В. Реконструкция сооружений Центрального теменоса в Ольвии	25
БЕЛЯЕВА С. А., ПАШКЕВИЧ Г. А. Зерновое хозяйство Среднего Поднепровья X—XIV вв.	37

Публикации археологических материалов

КОТОВА Н. С. Погребальный обряд Мариупольского могильника	48
ПУСТОВАЛОВ С. Ж. Многокамерные захоронения и некоторые вопросы социальной структуры катакомбной общности	56
ЗОЛОТАРЕВ М. И. О начальном этапе строительства в античном Херсонесе	68
КОРЕНЮК Ю. А. Малоизвестные материалы археологических исследований монументальных сооружений киевского детинца	76

Память археологии

ВИНОГРАДОВ Ю. Г., ЯЦЕНКО И. В. Археологическая деятельность Б. М. Гракова на Украине	86
ЧЕРНЕНКО Е. В. О чём напомнили фотографии	92
БРАЙЧЕВСКИЙ М. Ю. В. П. Петров — ученый-универсал	95

Дискуссии

ОТРОЩЕНКО В. В., РАССАМАКИН Ю. Я. Культурная принадлежность отдельных погребений «нижнемихайловского» типа	101
ВИДЕЙКО М. Ю. Хронология археологических памятников эпохи меди	107

Новые открытия и находки

ЛЯШКО С. Н. Кремневые орудия из с. Гончаровка	112
МАЛЕЕВ Ю. Н., ТОМЕНЧУК Б. П. Гальштатские мечи из Ивано-Франковского музея	114
ЛЕЙПУНСКАЯ Н. А. Новая надпись из Ольвии	117
СВЕШНИКОВ И. К., БРАЙЧЕВСКАЯ Е. А. Кожаная обувь из Звенигорода Галицкого	122

Охрана памятников археологии

ТЕЛЕГИН Д. Я., ТОВКАЧЕВСКИЙ В. А. К археологической карте Киева и его окрестностей в эпоху неолита	130
ИВАНЧЕНКО Л. И. Древнерусское городище возле с. Сахновка на Роси	134

Рецензии

РАНОВ В. А. Колосов Ю. Г. Мустьерские стоянки района Белогорска (Ответств. редактор П. Д. Праслов).— Киев: Наукова думка. 1983.— 207 с.— Илл.	142
БУНЯТЯН Е. П. Коранашвили Г. В. Докапиталистические способы производства.— Тбилиси: Мецниереба. 1988.— 240 с.	146
СУХОБОКОВ О. В., ПРИЙМАК В. В. Михеев В. К. Подонье в составе Хазарского каганата.— Харьков: Изд-во ХГУ при издательском объединении «Вища школа», 1985.— 108 с.— 38 илл.	151

Хроника

ГАВРИЛЮК Н. А., ТОЩЕВ Г. М. I Граковские чтения — всесоюзная конференция, посвященная памяти Б. Н. Гракова	154
--	-----